

Finansdepartementet
v/Økonomiavdelingen

Deres ref
05/2520 Ø EAL

Vår ref
05/27 HJE

Dato
22.03.06

Vedrørende Aracruz

Vi viser til brev fra Finansdepartementet 23.08.05 der departementet oversender en anmodning fra fem brasilianske organisasjoner om å utelukke selskapet Aracruz Celulose SA fra det daværende Petroleumsfondet, nå Statens pensjonsfond - Utland.

Aracruz er verdens største produsent av bleket kortfibret cellulose, og hadde i 2005 en omsetning på 685,9 millioner USD. Statens pensjonsfond - Utland hadde ved utgangen av 2005 aksjer for 34 682 millioner kr i selskapet, tilsvarende en eierandel på 0,14 prosent.

Aracruz beskyldes for urettmessig å ha ervervet landområder som tradisjonelt har tilhørt indianerfolkene i området. Disse gruppene har stilt krav om å få dette landet tilbake ut i fra urinnbyggernes grunnlovsfestede rettigheter. Aracruz hevder at landområdene ble kjøpt på lovlig vis av de rettmessige grunneierne, og at dette er dokumentert i offentlige registre.

Konflikten om land har pågått siden 1979. Det har i denne tiden også pågått en prosess der både myndighetene ved justisdepartementet, det brasilianske indianerdirektoratet (FUNAI), representanter for indianere og Aracruz har vært involvert. Aracruz har gjennom en avtale med de indianske kommunene (fra 1998 og revidert i 2002) forpliktet seg til å bidra til finansiering av sosiale prosjekter på ca 1,4 millioner NOK årlig over 20 år og har avstått vel 2 500 hektar land til indianerreservatet.

Indianerfolkene hevder imidlertid at de har rett til ytterligere 11 000 hektar land, som de hevder at FUNAI, gjennom en studie fra 1997 og senest i en rapport fra 20. februar 2006, har ansett for å være indianerterritorium. Aracruz avviser dette og viser blant annet til at justisministeren ikke har gitt støtte til dette kravet tidligere. Etter det rådet er kjent med, skal saken behandles i FUNAIs juridiske kontor på nytt i løpet av

våren, før den vil bli oversendt til justisministeren for avgjørelse. Aracruz opplyser på sine nettsider om at selskapet arbeider for at denne saken skal avgjøres av domstolene.

Slik rådet ser det, er denne saken i første rekke en konflikt om landrettigheter mellom indianere og Aracruz, selv om også miljøspørsmål og arbeidstakerrettigheter har vært trukket inn i konflikten. Urfolks rettigheter til land er en viktig problemstilling. I denne saken legger rådet til grunn at det er etablert en prosess med sikte på å finne en løsning på konflikten. Rådet vektlegger også at brasilianske myndigheter har engasjert seg i saken og at alle berørte parter synes å være involvert i prosessen. Rådet vil avvente utviklingen i saken, før en eventuelt grundigere utredning vurderes.

Hilsen

Gro Nystuen
Leder for etikkrådet